

ΤΟ

**ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ**

**ΤΜΗΜΑ 22<sup>ο</sup> ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ**

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 23 Οκτωβρίου 2018, με δικαστή τη

για να δικάσει την αγωγή με χρονολογία κατάθεσης 14-11-2017,  
των: 1).....

κατά του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπείται από τον Υπουργό Οικονομικών

**Αφού μελέτησε τη δικογραφία Σκέψης κατά το Νόμο**

1. Επειδή, με την κρινόμενη αγωγή, η οποία νομίμως φέρεται προς περαιτέρω συζήτηση μετά τη δημοσίευση της 8746/2018 προδικαστικής απόφασης του Δικαστηρίου και την εκτέλεση όσων διατάχθηκαν με αυτήν, οι ενάγουσες, δικαστικοί λειτουργοί, ζητούν αφενός μεν να υποχρεωθεί το Ελληνικό Δημόσιο να καταβάλει, νομιμοτόκως, σε καθεμία από αυτές το ποσό των 6.000 ευρώ, αφετέρου δε να αναγνωριστεί η υποχρέωσή του να καταβάλει, νομιμοτόκως, στην πρώτη το ποσό των 14.741,08 ευρώ και στη δεύτερη το ποσό των 14.553,88 ευρώ, ως αποζημίωση, κατ' εφαρμογή του άρθρου 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164), για την αποκατάσταση της ζημίας που, κατά τους ισχυρισμούς τους, υπέστησαν από παράνομη συμπεριφορά των οργάνων του εναγομένου, συνιστάμενη στην καταβολή σε αυτές μειωμένων αποδοχών κατά το χρονικό διάστημα από 1-8-2012 έως 30-6-2014, κατά παράβαση συνταγματικών διατάξεων, άλλως ως διαφορά μεταξύ των αποδοχών που έλαβαν κατά το ανωτέρω διάστημα και αυτών που θα ελάμβαναν εάν δεν είχαν τεθεί σε ισχύ οι αντισυνταγματικές, κατά τους ισχυρισμούς τους, διατάξεις των περιπτώσεων 13 και 14 της υποπαραγράφου Γ1 της παραγράφου Γ του ν. 4093/2012. Επιπλέον ζητούν να αναγνωριστεί η υποχρέωση του εναγομένου να καταβάλει, νομιμοτόκως, σε καθεμία από τις ενάγουσες το ποσό των 1.500 ευρώ, ως χρηματική ικανοποίηση για την αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που, όπως υποστηρίζουν, υπέστησαν από την ίδια ως άνω αιτία.

2.....

3.....

4).....

5. Επειδή, με τις περιπτώσεις στ' και ζ' της παρ.1 του άρθρου 181 του ν. 4270/2014 (Α' 143), όπως αυτές προστέθηκαν με το άρθρο 86 παρ. 6 του ν. 4307/2014 (Α' 246), ορίστηκε ότι οι διαφορές αποδοχών των δικαστικών λειτουργών για το χρονικό διάστημα από 1-8-2012 έως και 30-6-2014 που θα προκύψουν από τις διατάξεις των περιπτώσεων α' έως και ε' της ίδιας παραγράφου (μετά την αναδρομική κατάργηση των περιπτώσεων 13 και 14 της

υποπαραγράφου Γ1 της παραγράφου Γ του ν. 4093/2012) θα καταβληθούν απομειωμένες κατά το ήμισυ, ο χρόνος δε και η διαδικασία καταβολής τους θα καθοριστεί με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Εξάλλου, με την οικ.2/88380/ΔΕΠ (Β' 3093/18-11-2014) απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της ανωτέρω διάταξης, προβλέφθηκε ότι οι δικαιούμενες συνολικές αναδρομικές διαφορές αποδοχών των ενεργεία δικαστικών λειτουργών που υπερβαίνουν το ποσό των διακοσίων πενήντα ευρώ (250,00 €) θα καταβληθούν σταδιακά σε τριάντα έξι (36) μηνιαίες ισόποσες δόσεις, η πρώτη εκ των οποίων στις 27-1-2015, ενώ οι επόμενες δόσεις θα καταβάλλονται την εικοστή εβδόμη (27η) ημέρα εκάστου μηνός μέχρι και τις 27-12-2017, οπότε θα καταβληθεί η τελευταία δόση. Κατόπιν τούτων, οι αξιώσεις της πρώτης ενάγουσας ως προς το ποσό των 10.370,52 ευρώ και 10.277,64 ευρώ, έχουν ήδη αναγνωριστεί και τα αντίστοιχα ποσά αποδοχών καταβάλλονται τμηματικά (βλ. το 8620/31-1-2018 έγγραφο του Τμήματος Μισθοδοσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων). Συνακόλουθα, πρέπει ως προς τα ποσά αυτά να κηρυχθεί η δίκη καταργημένη (άρθρο 142 παρ. 1 περ. α' του Κ.Δ.Δ.), διατηρουμένου του αντικειμένου της κατά το μέρος που οι ένδικες αξιώσεις των εναγουσών αφορούν τα υπόλοιπα ποσά.

6. Επειδή, κατά τα λοιπά, η κρινόμενη αγωγή ασκείται παραδεκτώς και πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω στην ουσία της και δη κατά το μέρος που οι ένδικες αξιώσεις των εναγουσών αφορούν τα ποσά που απομένουν μετά την αφαίρεση των αναφερομένων στην προηγούμενη σκέψη ποσών.

7. Επειδή, όπως έγινε δεκτό στην 88/2013 και στην 127/2016 απόφαση του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος, το άρθρο 26 του Συντάγματος καθιερώνει ευθέως την αρχή της διάκρισης των τριών λειτουργιών (νομοθετικής, εκτελεστικής και δικαστικής), τις οποίες θεωρεί ισοδύναμες και ισότιμες, αφού μόνον δια της ισοδυναμίας και της ισοτιμίας αυτών επιτυγχάνεται η πραγματική και αποτελεσματική διάκρισή τους, η οποία αποτελεί το βάθρο της οργάνωσης και λειτουργίας της ενιαίας κρατικής εξουσίας και του κράτους δικαίου. Ειδικώς, για τη δικαστική λειτουργία καθιερώνεται, κατά την έννοια της ανωτέρω συνταγματικής διάταξης, ως ουσιώδες χαρακτηριστικό της, η ανεξαρτησία της, η οποία αποτελεί ταυτοχρόνως και το κύριο στοιχείο που την καθιστά ισότιμη και ισοδύναμη προς τις άλλες δύο λειτουργίες. Προς εξασφάλιση της ανεξαρτησίας της δικαστικής λειτουργίας, το Σύνταγμα αναγνωρίζει, ευθέως και ρητώς με το άρθρο 87 παρ. 1 αυτού, λειτουργική και προσωπική ανεξαρτησία στους δικαστές που συγκροτούν τα δικαστήρια και ταυτίζει την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης (και δι' αυτής την ισοτιμία της με τις άλλες δύο λειτουργίες, μέσω της οποίας μπορεί να πραγματοποιηθεί αποτελεσματική διάκριση των λειτουργιών) προς την ανεξαρτησία των δικαστών. Εγγύηση

προς εξασφάλιση της τελευταίας αυτής θεωρείται, κατά την έννοια του άρθρου 26 του Συντάγματος, και η ιδιαίτερη μισθολογική μεταχείριση των δικαστικών λειτουργών, την οποία το Σύνταγμα στη συνέχεια καθιερώνει ευθέως και ρητώς στο άρθρο 88 παρ. 2 αυτού, επιτάσσοντας τη χορήγηση σε αυτούς αποδοχών, οι οποίες πρέπει πάντοτε να είναι ανάλογες προς το λειτουργημά τους, δηλαδή προς την άσκηση της δικαστικής λειτουργίας (βλ. και την παρόμοια διάταξη του άρθρου 87 παρ. 2 του Συντάγματος του 1952). Συνεπώς, οι αποδοχές αυτές πρέπει όχι μόνον να είναι τουλάχιστον ίσες προς τις αποδοχές των αντιστοίχων προς τους δικαστικούς λειτουργούς οργάνων των άλλων δύο λειτουργιών, λόγω της ισοτιμίας της λειτουργίας αυτής προς τις λοιπές δύο, αλλά και επαρκείς να εξασφαλίσουν αφενός μεν την αξιοπρεπή διαβίωση των δικαστικών λειτουργών, δηλαδή τη διαβίωσή τους κατά τρόπο συνάδοντα προς το κύρος του λειτουργήματος που ασκούν και την αποστολή τους ως οργάνων της τρίτης πολιτειακής εξουσίας (Ειδικό Δικαστήριο άρθρου 88 παρ. 2 Συντάγματος 127/2016, πρβλ. Σ.τ.Ε. 2080/1950), λαμβανομένου υπόψη ότι από το άρθρο 89 παρ. 1 του Συντάγματος επιβάλλεται η αποκλειστική απασχόλησή τους με την απονομή του δικαίου (με ορισμένες εξαιρέσεις που προβλέπονται στις παρ. 2 και 3 του ως άνω άρθρου 89 και αφορούν απασχολήσεις συναφείς με το δικαστικό λειτουργημα), και αφετέρου την απερίσπαστη εκ μέρους των δικαστικών λειτουργών άσκηση των καθηκόντων τους (πρβλ. αποφάσεις Σ.τ.Ε. Ολομέλειας 3670/1994, 1849/2009, 675-6/2010 και Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 παρ. 2 Συντάγματος 13, 21/2006, 3/2008, 57/2010, 127/2016 καθώς και απόφαση Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της 26-4-2006, Zubko και λοιποί κατά Ουκρανίας).

Και ναι μεν δεν κατοχυρώνεται από το Σύνταγμα συγκεκριμένο ύψος αποδοχών των δικαστικών λειτουργών, τούτο δε προφανώς καθορίζεται ενόψει των εκάστοτε κρατουσών κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών και των θεσπιζομένων για τα αντίστοιχα με τους δικαστικούς λειτουργούς όργανα των άλλων δύο λειτουργιών αποδοχών, απαραίτητη, πάντως, προϋπόθεση προς εξασφάλιση της ανεξαρτησίας των δικαστικών λειτουργών είναι και η εξασφάλιση της κατ' αρχήν σταθερότητας των αποδοχών τους και η αποφυγή, κατά το δυνατόν, της ανατροπής του μισθολογικού τους καθεστώτος με αιφνίδιες, αλλεπάλληλες ή σοβαρές μειώσεις των αποδοχών τους ή, πολύ περισσότερο, της δημιουργίας κλίματος διαρκούς ανασφάλειας με την εξαγγελία της δυνατότητας και άλλων μειώσεων στο μέλλον ή της, αγνώστου περιεχομένου, αναμόρφωσης του μισθολογίου τους, διότι μόνον υπό την προϋπόθεση αυτή μπορεί να εξασφαλισθεί ότι θα είναι σε θέση να ασκήσουν τα καθήκοντά τους απερίσπαστοι και να επιτελέσουν τον κατά το Σύνταγμα προορισμό τους.

Τούτο δε επιβάλλεται κατά μείζονα λόγο ενόψει του ότι η δικαστική εξουσία, αν και, κατά το Σύνταγμα, είναι ισοδύναμη και ισότιμη με τις άλλες δύο εξουσίες και έχει ως αποστολή να ελέγχει τις πράξεις των οργάνων τους, τελεί, ως προς το ζήτημα του

καθορισμού του ύψους των αποδοχών των δικών της οργάνων, σε μειονεκτική θέση έναντι των δύο άλλων εξουσιών, τα αντίστοιχα με τους δικαστικούς λειτουργούς όργανα των οποίων μετέχουν στη λήψη των αποφάσεων για τον καθορισμό των αποδοχών τους, με την κατάρτιση και την ψήφιση του προϋπολογισμού και των σχετικών με τα διάφορα μισθολόγια νόμων (βλ. άρθρα 79, 63 και 72 παρ. 1 του Συντάγματος και απόφαση της Βουλής, η οποία ελήφθη κατά την συνεδρία ΚΔ' αυτής της 22-12-1964 και διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 1 παρ. 1 του Ζ' Ψηφίσματος της 17/18-2-1975, Α' 23).

Αντιθέτως, οι αποδοχές των δικαστικών λειτουργών καθορίζονται, μέσω της κατάρτισης και ψήφισης του προϋπολογισμού και του νόμου περί του μισθολογίου τους, από όργανα της εκτελεστικής και της νομοθετικής εξουσίας, δηλαδή από όργανα, τις πράξεις των οποίων υποχρεούνται, κατά το Σύνταγμα, στο πλαίσιο του αποβλέποντος στην πραγμάτωση του κράτους δικαίου συστήματος αμοιβαίων ελέγχων των τριών λειτουργιών, να ελέγχουν οι δικαστικοί λειτουργοί. Η αδυναμία δε αυτή των οργάνων της δικαστικής εξουσίας να επέμβουν καθ' οιονδήποτε τρόπο εκ των προτέρων στη ρύθμιση, εκ μέρους των οργάνων των άλλων δύο εξουσιών, του ζητήματος των αποδοχών τους - ζήτημα το οποίο είναι αρρήκτως συνδεδεμένο με την εξασφάλιση της ανεξαρτησίας τους κατά την άσκηση του λειτουργήματός τους, διότι πραγματικώς ανεξάρτητοι δεν μπορούν να είναι, αλλά ούτε και να αισθάνονται λειτουργοί, η εξασφάλιση των μέσων επιβίωσης των οποίων εξαρτάται από τη βούληση άλλων οργάνων, τις πράξεις των οποίων υποχρεούνται, κατά το Σύνταγμα, να ελέγχουν - δεν εξισορροπείται με τη δυνατότητα να προσφύγουν εκ των υστέρων στο Ειδικό Δικαστήριο που τέθηκε με το άρθρο 88 παρ. 2 του Συντάγματος και αποτελείται κατά πλειοψηφία (έξι έναντι τριών) από μη τακτικούς δικαστές και να αναμείνουν κατ' αρχάς την εκ μέρους του επίλυση των σχετικών νομικών ζητημάτων και στη συνέχεια, σε περίπτωση θετικής υπέρ αυτών αποφάνσεως του εν λόγω Δικαστηρίου, να αναμείνουν την προς την κρίση αυτή συμμόρφωση εκ μέρους των οργάνων και πάλι των άλλων δύο εξουσιών με την έκδοση των σχετικών πράξεων, νομοθετικών ή διοικητικών.

Ενόψει των ανωτέρω, μεταβολή του μισθολογικού καθεστώτος των δικαστικών λειτουργών με μείωση των αποδοχών τους, ιδιαιτέρως μάλιστα στην περίπτωση που η μείωση αυτή είναι τέτοιας φύσης ή έκτασης, που να επιφέρει είτε αυτοτελώς είτε σε συνδυασμό με άλλα, γενικής φύσης μέτρα που ισχύουν για όλους τους πολίτες, όπως φορολογικά, πράγματι ανατροπή του έως τότε ισχύοντος μισθολογικού καθεστώτος, δεν μπορεί να γίνει αφενός μεν χωρίς να συντρέχει σοβαρός λόγος δημοσίου συμφέροντος και αφετέρου χωρίς να προκύπτει από συγκεκριμένα στοιχεία ότι: α) η μείωση αυτή είναι αναγκαία για την επίτευξη του εν λόγω σκοπού δημοσίου συμφέροντος και δεν μπορεί να αναπληρωθεί από άλλα μέτρα, β) αντίστοιχες μειώσεις έχουν γίνει και στις αποδοχές των αντίστοιχων με τους δικαστικούς λειτουργούς οργάνων των άλλων δύο λειτουργιών, ώστε οι

αποδοχές των δικαστικών λειτουργών να παραμένουν τουλάχιστον ίσες με τις αποδοχές των οργάνων αυτών και μετά τη μείωση, και γ) έχει εκτιμηθεί, αυτοτελώς και ασχέτως με τις ρυθμίσεις που αφορούν άλλες κατηγορίες λειτουργών, το όφελος από την εν λόγω μείωση σε σχέση με τις επιπτώσεις που η μείωση αυτή μπορεί να έχει στην ανεξαρτησία των δικαστών και, κατά συνέπεια, στην ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας, καθώς και στην εκ μέρους των δικαστών άσκηση των καθηκόντων τους με την αναγκαία προσήλωση, λαμβανομένων υπόψη και παραγόντων όπως το κόστος ζωής και οι φορολογικές και λοιπές οικονομικής φύσης υποχρεώσεις, τις οποίες οι δικαστές, όπως και οι άλλοι πολίτες, υπέχουν. Για το λόγο δε αυτό και το Σύνταγμα στο άρθρο 88 παρ. 2 επιβάλλει τα σχετικά με τη μισθολογική εξέλιξη των δικαστικών λειτουργών ζητήματα να ρυθμίζονται με ειδικό νόμο (βλ. και την παρόμοια διάταξη του άρθρου 87 παρ. 3 του Συντάγματος του 1952). Η πρόβλεψη αυτή περί ειδικού νόμου έχει την έννοια όχι ότι η ρύθμιση του μισθολογικού καθεστώτος των δικαστικών λειτουργών πρέπει κατ' ανάγκην να γίνεται με ιδιαίτερο νόμο, με τον οποίο δεν θα ρυθμίζονται άλλα ζητήματα, αλλά ότι πρέπει να προκύπτει από τις προπαρασκευαστικές εργασίες για την ψήφισή του, με την επίκληση συγκεκριμένων στοιχείων, ότι κατά τον καθορισμό του ύψους των αποδοχών των δικαστικών λειτουργών ελήφθη υπόψη η ιδιαίτερη θέση, που το άρθρο 26 του Συντάγματος και οι συνταγματικές διατάξεις που εξειδικεύουν τις αρχές που προκύπτουν από αυτό αποδίδουν, προς πραγμάτωση του κράτους δικαίου, στη δικαστική εξουσία, καθιστώντας αυτήν ισότιμη και ισοδύναμη προς τις άλλες δύο εξουσίες, και ότι το ύψος αυτών δεν καθορίσθηκε σε συνάρτηση με παράγοντες που αφορούν το μισθολογικό καθεστώς δημοσίων υπαλλήλων ή λειτουργών, που ανήκουν στην εκτελεστική εξουσία.

8. Επειδή, με την προαναφερθείσα 88/2013 απόφαση του Ειδικού Δικαστηρίου κρίθηκε ειδικότερα ότι οι διατάξεις των περιπτώσεων 13 και 14 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, με τις οποίες θεσπίσθηκε αναδρομική από την 1-8-2012 μείωση των αποδοχών των δικαστικών λειτουργών, καθώς και η απολύτως συναφής προς αυτές εξουσιοδοτική διάταξη της περίπτωσης 37 της ίδιας ως άνω υποπαραγράφου Γ.1, κατά το μέρος που αφορά τους δικαστικούς λειτουργούς, αντίκεινται στις διατάξεις του άρθρου 26 του Συντάγματος και στις εξειδικεύουσες αυτές, ως προς την δικαστική εξουσία, διατάξεις των άρθρων 87 παρ. 1 και 88 παρ. 2 του Συντάγματος, οι οποίες επιτάσσουν την ιδιαίτερη μισθολογική μεταχείριση των δικαστικών λειτουργών με τη χορήγηση σε αυτούς αποδοχών ανάλογων προς το κύρος και την αποστολή του λειτουργήματός τους. Και τούτο, ενόψει, μεταξύ άλλων, του σημαντικού ύψους των μειώσεων, του ότι είχαν ήδη προηγηθεί, εντός χρονικού διαστήματος δύο ετών και οκτώ μηνών, τρεις ακόμη μειώσεις, οι οποίες, συνολικώς λαμβανόμενες υπόψη, ανέρχονταν σε σημαντικό επίσης ύψος, του ότι οι αποδοχές μειώθηκαν με τις ανωτέρω διατάξεις του ν.

4093/2012 αναδρομικώς, με συνέπεια να συντρέχει περίπτωση στέρησης κτηθείσας ήδη περιουσίας, και του ότι είχαν επιβληθεί στους φορολογουμένους, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και οι δικαστικοί λειτουργοί διάφορες φορολογικές επιβαρύνσεις (με την αύξηση φορολογικών συντελεστών, επιβολή νέων φόρων και εκτάκτων εισφορών, μείωση αφορολόγητου ορίου στο φόρο εισοδήματος, κ.λπ.). Περαιτέρω, κατά τα κριθέντα με την ίδια ως άνω απόφαση του Ειδικού Δικαστηρίου (σκ. 16), το γεγονός ότι - εφόσον οι ανωτέρω διατάξεις του ν. 4093/2012 και της κατ' εξουσιοδότηση αυτών εκδοθείσας υπ' αριθ. οικ. 2/83408/0022/4-11-2012 υπουργικής απόφασης «Επιστροφή των αχρεωστήτων καταβληθεισών αποδοχών και συντάξεων που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων της υποπαραγράφου Γ1 του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012» (Β' 3017) δεν μπορούν να εφαρμοσθούν ως ανίσχυρες- για τον προσδιορισμό των αποδοχών των δικαστικών λειτουργών είναι εφαρμοστέες οι προϊσχύουσες αυτών διατάξεις δεν συνιστά άσκηση νομοθετικού έργου εκ μέρους του δικαστή, κατά παράβαση του άρθρου 80 παρ. 1 του Συντάγματος, το οποίο ορίζει ότι «Μισθός, σύνταξη, χορηγία ή αμοιβή ούτε εγγράφεται στον προϋπολογισμό του Κράτους ούτε παρέχεται χωρίς οργανικό ή άλλο ειδικό νόμο». Τούτο δε, διότι η εφαρμογή των διατάξεων που ίσχυαν έως την ψήφιση των ανωτέρω διατάξεων του ν. 4093/2012 για τον υπολογισμό του ύψους των αποδοχών των προσφευγόντων δεν αποτελεί θέσπιση νέων κανόνων δικαίου εκ μέρους του Ειδικού Δικαστηρίου, αλλά άσκηση έργου που κατά το άρθρο 93 παρ. 4 του Συντάγματος ανατίθεται στα δικαστήρια και συνίσταται στη μη εφαρμογή κανόνα δικαίου, που αντίκειται στο Σύνταγμα, και στην επίλυση της διαφοράς με την εφαρμογή, εάν υπάρχει, όπως συνέβαινε στην κρινόμενη υπόθεση, προγενέστερου νόμου.

9. Επειδή, μετά την ανωτέρω 88/2013 απόφαση του Ειδικού Δικαστηρίου δημοσιεύθηκε ο ν. 4270/2014 (Α' 143/28-6-2014), με το άρθρο 181 παρ. 1 του οποίου ορίσθηκαν τα εξής: «1.α. Οι διατάξεις των περιπτώσεων 13, 14 και 15 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222) καταργούνται από τότε που ίσχυσαν. Με τη ρύθμιση του προηγούμενου εδαφίου δεν θίγεται η επελθούσα από 1.8.2012 παύση της αναστολής ισχύος των διατάξεων περί μισθολογικών προαγωγών και επιδόματος χρόνου υπηρεσίας των δικαστικών λειτουργών και των μελών του κυρίου προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. β. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζεται ο χρόνος και η διαδικασία καταβολής της διαφοράς αποδοχών που απορρέει από τη διάταξη της προηγούμενης παραγράφου, για το χρονικό διάστημα από 1.8.2012 έως την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου, προς τους δικαστικούς λειτουργούς και τα μέλη του κύριου προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, εν ενεργείᾳ και συνταξιούχους όλων των βαθμίδων». Περαιτέρω, με το άρθρο 183 παρ. 2 περίπτωση δ' του ίδιου ως άνω

νόμου ορίσθηκε ότι «2 ... δ. Η ισχύς των διατάξεων των άρθρων 178 έως και 182 αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου ....». Στην παρ. 1 της αιτιολογικής έκθεσης της τροπολογίας, με την οποία προτάθηκε η ως άνω ρύθμιση του άρθρου 181 του ν. 4270/2014 αναφέρεται ότι: «Με τη διάταξη της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 οι αποδοχές των δικαστικών λειτουργών ... αναπροσαρμόζονται, από 1.8.2012, και προσδιορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 29, 30, 32 και 33 του ν. 3205/2003 (Α' 297), όπως αυτά είχαν τροποποιηθεί και ίσχυαν πριν την έναρξη ισχύος των διατάξεων των περιπτώσεων 13, 14 και 15 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (δηλαδή πριν την 1.8.2012), σε συμμόρφωση προς την υπ' αριθ. 88/2013 απόφαση του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88, παρ. 2, του Συντάγματος, σε συνδυασμό με τις διατάξεις ... της παρ. 5 του άρθρου 95 του Συντάγματος. ... Με τη διάταξη της περίπτωσης β' της ιδίας παραγράφου προβλέπεται ότι με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων θα καθοριστεί ο χρόνος και η διαδικασία καταβολής των διαφορών αποδοχών, οι οποίες προκύπτουν από την αναδρομική εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου 1, στους δικαστικούς λειτουργούς ..., εν ενεργείᾳ και συνταξιούχους, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι δεν προκαλείται υπέρβαση των ανώτατων ορίων δαπανών που έχουν προβλεφθεί στο Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2015-2018 (ν. 4263/2014, Α' 117)».

Λίγες ημέρες πριν από την δημοσίευση του ανωτέρω ν. 4270/2014 είχαν δημοσιευθεί (13-6-2014) οι αποφάσεις 2192, 2193, 2194, 2195 και 2196/2014 της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας. Με τις αποφάσεις αυτές κρίθηκε ότι οι διατάξεις των περιπτώσεων 31-33 της υποπαραγράφου Γ1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, με τις οποίες είχε επέλθει μείωση των αποδοχών και των συντάξεων των στελεχών των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, ως προς τους οποίους ισχύουν επίσης ειδικά μισθολόγια, αντίκεινται σε συνταγματικές διατάξεις και αρχές και, για το λόγο αυτό, ακυρώθηκε η κατ' εξουσιοδότηση της περίπτωσης 37 της ανωτέρω υποπαραγράφου Γ1 εκδοθείσα υπ' αριθμ. οικ.2/83408/0022/14-11-2012 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών (Β' 3017/14-11-2012), με τίτλο «Επιστροφή των αχρεωστήτων καταβληθεισών αποδοχών και συντάξεων που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων της υποπαραγράφου Γ1 του άρθρου πρώτου του Ν. 4093/2012 ...», καθ' ό μέρος αφορούσε την αναδρομική από την 1-8-2012 μείωση των συντάξεων των αποστράτων αξιωματικών και ανθυπασπιστών των ενόπλων δυνάμεων (Σ.τ.Ε. 2192/2014), των αποδοχών των εν ενεργείᾳ στρατιωτικών των ενόπλων δυνάμεων (Σ.τ.Ε. 2193/2014), των αστυνομικών υπαλλήλων της Ελληνικής Αστυνομίας (Σ.τ.Ε. 2194/2014), των αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας (Σ.τ.Ε. 2195/2014) και του προσωπικού του Λιμενικού Σώματος (Σ.τ.Ε. 2196/2014). Κατόπιν τούτου δημοσιεύθηκε ο ν. 4307/2014 (Α' 246/15-11-2014), με το άρθρο 86 του

οποίου ορίσθηκαν τα εξής: «1 ... 6. Η περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 181 του ν. 4270/2014 (Α' 143) αντικαθίσταται και προστίθενται περιπτώσεις γ', δ', ε' και στ' ως εξής: «β. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 29 του ν. 3205/2003 (Α' 297) αντικαθίστανται, από 1.8.2012, ως εξής: "1. Ο μηνιαίος βασικός μισθός όλων των βαθμών της ιεραρχίας των δικαστικών λειτουργών του Συμβουλίου της Επικρατείας (Σ.τ.Ε.), των Πολιτικών και Ποινικών Δικαστηρίων, του Ελεγκτικού Συνεδρίου (Ε.Σ.), των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων (Τ.Δ.Δ.) και της Γενικής Επιτροπείας αυτών, καθορίζεται με βάση το βασικό μισθό του βαθμού του Πρωτοδίκη και των αντίστοιχων με αυτόν βαθμών, ο οποίος πολλαπλασιάζεται με τους παρακάτω συντελεστές και στρογγυλοποιείται στην πλησιέστερη μονάδα ευρώ: α. Πρόεδρος Σ.τ.Ε., Πρόεδρος και Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου (Α.Π.), Πρόεδρος του Ε.Σ., Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας του Ε.Σ., Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας των Τ.Δ.Δ.: 2,00, β. Αντιπρόεδρος του Σ.τ.Ε, του Α.Π. και του Ε.Σ., Επίτροπος της Επικρατείας του Ε.Σ. και Επίτροπος της Επικρατείας των Τ.Δ.Δ.: 1,80, γ. Σύμβουλος της Επικρατείας, Αρεοπαγίτης, Αντεισαγγελέας του Α.Π., Σύμβουλος και Αντεπίτροπος του Ε.Σ. , Αντεπίτροπος Επικρατείας των Τ.Δ.Δ., Πρόεδρος και Εισαγγελέας Εφετών και Πρόεδρος Εφετών Διοικητικών Δικαστηρίων: 1,60, δ. Πάρεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, Εφέτης, Αντεισαγγελέας Εφετών, Πάρεδρος του Ε.Σ. και Εφέτης Διοικητικών Δικαστηρίων: 1,40, ε. Πρόεδρος και Εισαγγελέας Πρωτοδικών, Πρόεδρος Πρωτοδικών Διοικητικών Δικαστηρίων και Ειρηνοδίκης Α' Τάξης: 1,20, στ. Εισηγητής του Σ.τ.Ε. και του Ε.Σ., Πρωτοδίκης, Αντεισαγγελέας Πρωτοδικών, Πρωτοδίκης Διοικητικών Δικαστηρίων και Ειρηνοδίκης Β' Τάξης: 1,00, ζ. Δόκιμος Εισηγητής του Σ.τ.Ε. και του Ε.Σ., Πάρεδρος Πρωτοδικείου, Πάρεδρος Εισαγγελίας, Πάρεδρος Πρωτοδικείου των Διοικητικών Δικαστηρίων και Ειρηνοδίκης Γ' Τάξης: 0,80, η. Ειρηνοδίκης Δ' Τάξης: 0,72. 2. Για τη διαμόρφωση των νέων βασικών μισθών της προηγούμενης παραγράφου ο μηνιαίος βασικός μισθός του Πρωτοδίκη ορίζεται σε δύο χιλιάδες εξήντα επτά ευρώ (2.067 ευρώ).", «γ. Οι παράγραφοι 3, 5 και 6 του άρθρου 30 του ν. 3205/2003 αντικαθίστανται, από 1.8.2012, ως εξής: "3. Για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη διεκπεραίωση των υποθέσεων, καθώς και για την αντιστάθμιση δαπανών στις οποίες υποβάλλονται κατά την άσκηση του λειτουργήματος τους (δημιουργία και ενημέρωση βιβλιοθήκης, οργάνωση γραφείου), οριζόμενο κατά βαθμό ως εξής: α. Ειρηνοδίκες Γ' και Δ' Τάξης, Δόκιμος Εισηγητής του Σ.τ.Ε. και αντίστοιχοι τριακόσια σαράντα τέσσερα ευρώ και οκτώ λεπτά (344,08 ευρώ), β. Εισηγητής του Σ.τ.Ε. και αντίστοιχοι τετρακόσια ογδόντα επτά ευρώ και ενενήντα επτά λεπτά (487,97 ευρώ), γ. Πρόεδρος Πρωτοδικών και αντίστοιχοι πεντακόσια εξήντα τρία ευρώ και τέσσερα λεπτά (563,04 ευρώ), δ. Πάρεδρος του Σ.τ.Ε. και αντίστοιχοι πεντακόσια ενενήντα τέσσερα ευρώ και τριάντα δύο λεπτά (594,32 ευρώ), ε. Πρόεδρος Εφετών, Σύμβουλος της Επικρατείας και αντίστοιχοι εξακόσια είκοσι πέντε ευρώ και εξήντα λεπτά (625,60 ευρώ), στ. Αντιπρόεδρος και αντίστοιχοι εξακόσια πενήντα έξι ευρώ

και ογδόντα οκτώ λεπτά (656,88 ευρώ), ζ. Πρόεδρος και αντίστοιχοι εξακόσια ογδόντα οκτώ ευρώ και δεκαέξι λεπτά (688,16 ευρώ).” “5. Πάγια αποζημίωση, λόγω των ειδικών συνθηκών προσφοράς υπηρεσιών (πολύωρη παραμονή στην έδρα, απασχόληση χωρίς ωράριο εργασίας, κατ’ οίκον εργασία, προσφορά υπηρεσιών σε παραμεθόριες και προβληματικές περιοχές), οριζόμενη κατά βαθμό ως εξής: Για δικαστικούς λειτουργούς από το βαθμό του Προέδρου Πρωτοδικών και αντίστοιχων μέχρι και το βαθμό του Προέδρου Ανωτάτου Δικαστηρίου επτακόσια εξήντα εννέα ευρώ και δώδεκα λεπτά (769,12 ευρώ). Για δικαστικούς λειτουργούς από το βαθμό του Ειρηνοδίκη Δ’ Τάξης μέχρι και το βαθμό του Εισηγητή του Σ.Τ.Ε. και αντίστοιχων εξακόσια σαράντα τέσσερα ευρώ και σαράντα τέσσερα λεπτά (644,44 ευρώ)”. “6. Αποζημίωση εξόδων παράστασης στους δικαστές που φέρουν βαθμό Προέδρου, Αντιπροέδρου και Συμβούλου Επικρατείας ή αντίστοιχους, οριζόμενη κατά βαθμό ως εξής: Πρόεδρος Σ.Τ.Ε. και αντίστοιχοι διακόσια σαράντα δύο ευρώ και ογδόντα οκτώ λεπτά (242,88 ευρώ). Αντιπρόεδρος Σ.Τ.Ε. και αντίστοιχοι εκατόν εξήντα ένα ευρώ και ενενήντα δύο λεπτά (161,92 ευρώ). Σύμβουλος Επικρατείας και αντίστοιχοι εκατόν είκοσι ένα ευρώ και σαράντα τέσσερα λεπτά (121,44 ευρώ). Η αποζημίωση αυτή δεν παρέχεται σε δικαστικούς λειτουργούς που δεν φέρουν τους ανωτέρω βαθμούς, ανεξαρτήτως της τυχόν μισθολογικής εξομοίωσης προς αυτούς.”», «δ ...», «ε ...», «στ. Οι διαφορές αποδοχών και συντάξεων που προκύπτουν από τις διατάξεις των περιπτώσεων α' έως και ε' της παρούσας παραγράφου, για το χρονικό διάστημα από 1.8.2012 έως και 30.6.2014, θα καταβληθούν απομειωμένες κατά το ήμισυ.». 7. Η υφιστάμενη περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 181 του ν. 4270/2014 αναριθμείται σε περίπτωση ζ' και αντικαθίσταται από τότε που ίσχυσε, ως εξής: “ζ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζεται ο χρόνος και η διαδικασία καταβολής των διαφορών αποδοχών και συντάξεων που απορρέουν από τις διατάξεις των προηγούμενων περιπτώσεων (α' έως και στ'), για το χρονικό διάστημα από 1.8.2012 έως και 30.6.2014, προς τους δικαστικούς λειτουργούς και τα μέλη του κύριου προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, εν ενεργεία και συνταξιούχους όλων των βαθμίδων.”». Κατ' εξουσιοδότηση της τελευταίας αυτής διάταξης της περίπτωσης ζ' της παρ. 1 του άρθρου 181 του ν. 4270/2014, όπως αυτή τέθηκε με την παρ. 7 του άρθρου 86 του ν. 4307/2014, εκδόθηκε η υπ' αριθ. οικ2/88380/ΔΕΠ/17-11-2014 κοινή απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών (Β' 3093/18-11-2014), με την οποία καθορίσθηκε ο χρόνος και ο τρόπος καταβολής, μεταξύ άλλων, στους δικαστικούς λειτουργούς, εν ενεργεία και συνταξιούχους, της διαφοράς αποδοχών και συντάξεων για το χρονικό διάστημα από 1-8-2012 έως 30-6-2014.

10. Επειδή, όπως κρίθηκε με την απόφαση 127/2016 του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος, με τη διάταξη της περίπτωσης α' της παρ. 1 του άρθρου

181 του ν. 4270/2014 καταργήθηκαν αναδρομικά, από τότε που ίσχυσαν (δηλαδή από την 1-8-2012) οι περιπτώσεις 13 και 14 (καθώς, κατά λογική αναγκαιότητα, και η έχουσα παρακολουθηματικό προς αυτές χαρακτήρα περίπτωση 37) της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, ενώ, περαιτέρω, με τη διάταξη της περίπτωσης β' της ίδιας παραγράφου προβλέφθηκε η καταβολή (του συνόλου) της διαφοράς αποδοχών που απορρέει από την καταργητική διάταξη της περίπτωσης α', για το χρονικό διάστημα από την 1-8-2012 έως τη δημοσίευση του ανωτέρω νόμου, και δόθηκε σχετική εξουσιοδότηση για έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης περί καθορισμού του χρόνου και της διαδικασίας καταβολής της εν λόγω διαφοράς. Οι ανωτέρω ρυθμίσεις θεσπίσθηκαν, όπως αναφέρεται στη σχετική αιτιολογική έκθεση, σε συμμόρφωση προς τις κρίσεις της προαναφερθείσας 88/2013 απόφασης του Ειδικού Δικαστηρίου. Επομένως, υπό την ισχύ της παραγράφου 1 του άρθρου 181 του ν. 4270/2014, πριν από την τροποποίησή της με το άρθρο 86 παρ. 6 και 7 του ν. 4307/2014, το ζήτημα της μη εφαρμογής, λόγω αντίθεσης προς το Σύνταγμα και την Ε.Σ.Δ.Α., των προαναφερόμενων διατάξεων του ν. 4093/2012 δεν θα ετίθετο λυσιτελώς, σε υπόθεση όπως η παρούσα, διότι οι τελευταίες αυτές διατάξεις ούτως ή άλλως δεν θα μπορούσαν να τύχουν εφαρμογής, εφόσον καταργήθηκαν αναδρομικώς, για όλο το χρονικό διάστημα κατά το οποίο ίσχυσαν, και προβλέφθηκε η καταβολή στους δικαστικούς λειτουργούς του συνόλου της διαφοράς αποδοχών που αποτελεί αναγκαία συνέπεια της εν λόγω αναδρομικής κατάργησης. Ωστόσο, δεν ισχύει το ίδιο και μετά τη θέσπιση του άρθρου 86 παρ. 6 του ν. 4307/2014. Πράγματι, με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής ναι μεν δεν εθίγη (τυπικά) η διάταξη της περίπτωσης α' της παρ. 1 του άρθρου 181 του ν. 4270/2014, με συνέπεια να παραμείνουν (τυπικά) καταργημένες από τότε που ίσχυσαν οι προαναφερόμενες διατάξεις του ν. 4093/2012, με τη διάταξη, όμως, της νέας περίπτωσης στ' προβλέφθηκε ότι οι διαφορές αποδοχών που προκύπτουν από τη διάταξη της περίπτωσης α', για το χρονικό διάστημα από 1-8-2012 έως και 30-6-2014, θα καταβληθούν μόνο κατά το ήμισυ (δηλαδή δεν θα καταβληθεί ποσοστό 50%), πράγμα που σημαίνει ότι οι επίμαχες διατάξεις (των περιπτώσεων 13 και 14 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου) του ν. 4093/2012, δεν καταργούνται κατ' ουσίαν και κατ' αποτέλεσμα καθ' ολοκληρίαν, αλλά μόνο μερικώς.

11. Επειδή, περαιτέρω, με την ίδια ως άνω 127/2016 απόφαση του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος κρίθηκε ότι οι προεκτεθείσες διατάξεις του άρθρου 181 παρ. 1 του ν. 4270/2014 θεσπίσθηκαν στο πλαίσιο της εκπλήρωσης της επιβαλλόμενης από το Σύνταγμα και την Ε.Σ.Δ.Α. υποχρέωσης της Πολιτείας για πλήρη και, κατά το δυνατόν, άμεση συμμόρφωσή της προς την προαναφερόμενη απόφαση του Ειδικού Δικαστηρίου, από την οποία γεννάται υποχρέωση των οργάνων της εκτελεστικής αλλά και της νομοθετικής λειτουργίας να θεωρούν ανίσχυρες και μη υφιστάμενες στο νομικό κόσμο τις διατάξεις των

περιπτώσεων 13, 14 και 37 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012. Στη συνέχεια, με την περικοπή, με το άρθρο 86 παρ. 6 του ν. 4307/2014, κατά 50% των ως άνω οφειλόμενων και καταβλητέων στους δικαστικούς λειτουργούς αναδρομικών αποδοχών, ο νομοθέτης συμμορφώθηκε μερικώς μόνον προς τα κριθέντα με την 88/2013 απόφαση του Ειδικού Δικαστηρίου, επικαλούμενος λόγους αποκλειστικώς δημοσιονομικού χαρακτήρα.

Οι λόγοι, όμως, αυτοί δεν αρκούν για να καταστήσουν συνταγματική την επίμαχη μερική συμμόρφωση προς τα κριθέντα με την 88/2013 απόφαση του Δικαστηρίου, διότι όμοιοι λόγοι είχαν προβληθεί για τη δικαιολόγηση της περικοπής των αποδοχών των δικαστικών λειτουργών με τις διατάξεις του ν. 4093/2012 και, κατόπιν αξιολόγησης αυτών με την ανωτέρω απόφαση, το Δικαστήριο είχε δεχθεί, με τις περιλαμβανόμενες στην απόφαση αυτή ειδικότερες αιτιολογίες, ότι δεν είναι ικανοί να δικαιολογήσουν την περικοπή. Ενόψει αυτών, η διάταξη της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 181 του ν. 4270/2014, όπως αυτή τέθηκε με το άρθρο 86 παρ. 6 του ν. 4307/2014, καθώς και της περίπτωσης ζ' της ίδιας παραγράφου 1, όπως αναριθμήθηκε και αντικαταστάθηκε με το ίδιο ως άνω άρθρο 86 παρ. 6 του ν. 4307/2014, κατά το μέρος που αφορά τους δικαστικούς λειτουργούς, αντίκεινται στις διατάξεις του άρθρου 26 του Συντάγματος και στις εξειδικεύουσες αυτές, ως προς την δικαστική εξουσία, διατάξεις των άρθρων 87 παρ. 1 και 88 παρ. 2 του Συντάγματος, οι οποίες επιτάσσουν την ιδιαίτερη μισθολογική μεταχείριση των δικαστικών λειτουργών, καθώς και προς την αρχή του κράτους δικαίου και τα άρθρα 20 παρ. 1 και 95 παρ. 5 του Συντάγματος και το άρθρο 6 παρ. 1 της Ε.Σ.Δ.Α., από τα οποία, σε συνδυασμό με τα άρθρα 26 και 88 παρ. 2 του Συντάγματος, συνάγεται η υποχρέωση συμμόρφωσης των οργάνων της Πολιτείας προς τις δικαστικές αποφάσεις, μεταξύ των οποίων και προς τις αποφάσεις του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος, ώστε η παρεχόμενη δικαστική προστασία να είναι αποτελεσματική. Τούτων παρέπεται ότι εφαρμοστέες για τον προσδιορισμό των αποδοχών των δικαστικών λειτουργών είναι οι διατάξεις της ανωτέρω παρ. 1 του άρθρου 181 του ν. 4270/2014, όπως ίσχυαν πριν τροποποιηθούν με τις διατάξεις του άρθρου 86 παρ. 6 και 7 του ν. 4307/2014.

12. Επειδή, εξάλλου, με το άρθρο 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164) θεσπίζεται η ευθύνη του Ελληνικού Δημοσίου για αποζημίωση από παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί. Όταν η ευθύνη ανάγεται σε πράξεις ή παραλείψεις οργάνων της νομοθετικής εξουσίας, πρέπει από τις πράξεις ή παραλείψεις των ανωτέρω οργάνων να γεννάται αντίθεση προς κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος (πρβλ. Σ.τ.Ε. 3901/2013, 2544/2013 7μ., 730/2010 κ.ά.). Η αποζημίωση, προς αποκατάσταση της κατά τα ανωτέρω ζημιάς, περιλαμβάνει, σύμφωνα με το άρθρο 298 του Α.Κ., την πλήρη αποκατάσταση της

θετικής και αποθετικής ζημίας του ζημιωθέντος. Συνεπώς, στην εν λόγω αποζημίωση περιλαμβάνεται τόσο η αποκατάσταση της ζημίας την οποία υπέστη η υπάρχουσα πριν από την παράνομη πράξη ή παράλειψη των δημοσίων οργάνων περιουσία του ζημιωθέντος, όσο και η αποκατάσταση της ζημίας, την οποία υπέστη αυτός με τη στέρηση, εξαιτίας της παράνομης πράξης ή παράλειψης, παροχών τις οποίες, μετά πιθανότητας, κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων, ή τις ειδικές περιστάσεις, θα αποκόμιζε, εάν δεν είχε μεσολαβήσει η παράνομη αυτή πράξη ή παράλειψη. Επομένως, η αποζημίωση που δικαιούται να αξιώσει δικαστικός λειτουργός από το Ελληνικό Δημόσιο, προς αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη εξαιτίας παράνομης πράξης των οργάνων του -όπως η νομοθέτηση κανόνων που έρχονται σε αντίθεση με κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος-, πρέπει να είναι πλήρης, έτσι ώστε να ικανοποιείται πλέον η επιταγή του άρθρου 88 του Συντάγματος και να αφορά στο σύνολο των αποδοχών του, στις οποίες περιλαμβάνονται και τα πάσης φύσεως και οιασδήποτε μορφής επιδόματα (βλ. Σ.τ.Ε. 2431/2004, 3303/2001, 2171/2000 κ.ά.). Ειδικότερα, το Δημόσιο υποχρεούται να αποκαταστήσει κάθε θετική ή αποθετική ζημία, τα δε δικαστήρια της ουσίας μπορούν, επί πλέον, να επιδικάσουν σε βάρος του χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, κατ' εφαρμογή του άρθρου 932 του Α.Κ. (βλ. Σ.τ.Ε. 1218/2012, 1072/2011, 3528/2007, 521/2006). Η αποζημίωση από την προαναφερόμενη αιτία αποτελείται από το σύνολο των ακαθάριστων (μικτών) αποδοχών του δικαστικού λειτουργού, εφόσον η εν λόγω παροχή, ανεξάρτητα από τον χαρακτήρα της ως αποζημίωσης, δεν παύει κατά τούτο να αποτελεί, στην πραγματικότητα, εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες που υπόκειται στις νόμιμες κρατήσεις -εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά- υπέρ ασφαλιστικών ταμείων και σε φόρο εισοδήματος (πρβλ. Α.Ε.Δ. 33/1999, Σ.τ.Ε. 296/2015, 1792/2007), πλην όμως δεν αποτελεί αντικείμενο της δίκης για αποζημίωση ο υπολογισμός των ως άνω νόμιμων κρατήσεων και γι' αυτό δεν αφαιρούνται από το Δικαστήριο που την επιδικάζει, αλλά παρακρατούνται από το Δημόσιο κατά την εκτέλεση της απόφασης και αποδίδονται στους τρίτους δικαιούχους (πρβλ. Α.Π. 135/2003, Δ.Ε.Φ.Α.Θ. 5010/2013, 89/2012, 17/2009 κ.ά.).

13. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση, όπως ιστορείται με την κρινόμενη αγωγή, καθεμία από τις ενάγουσες, δικαστικοί λειτουργοί, ελάμβαναν έως τις 31-12-2012, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3205/2003, όπως ίσχυε, τις κάτωθι αποδοχές: βασικό μισθό 2.480 ευρώ, χρονοεπίδομα σε ποσοστό επί του ως άνω βασικού μισθού, επίδομα διεκπεραίωσης 563 ευρώ και πάγια αποζημίωση 769 ευρώ. Στη συνέχεια, δυνάμει των άρθρων 13 και 14 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, οι αποδοχές των εναγουσών μειώθηκαν από την 1-1-2013 και ελάμβαναν καθεμία από αυτές: βασικό μισθό 2.009 ευρώ, χρονοεπίδομα σε ποσοστό επί του ως άνω βασικού μισθού, επίδομα διεκπεραίωσης 456 ευρώ και πάγια αποζημίωση 560 ευρώ, ενώ συγχρόνως, ενόψει της αναδρομικής μείωσης των αποδοχών από την 1-8-2012, παρακρατείτο αναδρομικά το ποσό

της περικοπής των αποδοχών τους για έντεκα μήνες, αρχής γενομένης από 1<sup>ης</sup>-1-2013. Ακολούθως, με το άρθρο 181 του ν. 4270/2014, όπως αναφέρθηκε στην ένατη σκέψη της παρούσας, καταργήθηκαν αναδρομικά από το χρονικό σημείο που ίσχυσαν (1-8-2012) οι διατάξεις του ν. 4093/2012, ενώ με τις διατάξεις του άρθρου 86 του ν. 4307/2014, με τις οποίες αντικαταστάθηκε το προαναφερθέν άρθρο 181 του ν. 4270/2014 και ειδικότερα με την περ. στ' της παραγράφου 6, οι διαφορές αποδοχών των δικαστικών λειτουργών που προέκυπταν από τις διατάξεις της ίδιας παραγράφου, για το χρονικό διάστημα από 1-8-2012 έως και 30-6-2014, ορίστηκε ότι θα καταβληθούν κατά το ήμισυ. Σε εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων οι αποδοχές των εναγουσών αναπροσαρμόστηκαν από την 1-7-2014 στα προ περικοπών επίπεδα, ενώ, δυνάμει της οικ.2/88380/ΔΕΠ/17-11-2014 (Β' 3093/18-11-2014) κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, οι ενάγουσες λαμβάνουν τμηματικά το ήμισυ του ποσού που προέκυψε ως διαφορά αποδοχών χρονικού διαστήματος από 1-8-2012 έως 30-6-2014 ήτοι, μηνιαίως, 288,07 ευρώ η πρώτη και 285,49 ευρώ η δεύτερη (βλ. το 8620/31-1-2018 έγγραφο του τμήματος Μισθοδοσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων). Κατόπιν τούτων, οι ενάγουσες υπέβαλαν ενώπιον του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους τις 229325/22-12-2014 και 231084/23-12-2014 αντίστοιχα, αιτήσεις - οχλήσεις προκειμένου να αναγνωριστεί η υποχρέωση του εναγομένου να τους καταβάλει την προκύψασα κατά τα ανωτέρω διαφορά αποδοχών για το χρονικό διάστημα από 1-8-2012 έως 30-6-2014.

Ήδη με την κρινόμενη αγωγή ζητούν αφενός μεν να υποχρεωθεί το Ελληνικό Δημόσιο να καταβάλει νομιμοτόκως, σε καθεμία από τις ενάγουσες το ποσό των 6.000 ευρώ, αφετέρου δε να αναγνωριστεί η υποχρέωσή του να καταβάλει, νομιμοτόκως, στην πρώτη ενάγουσα το ποσό των 14.741,08 ευρώ και στη δεύτερη το ποσό των 14.553,88 ευρώ, ως αποζημίωση, κατ' εφαρμογή του άρθρου 105 Εισ.Ν.Α.Κ., για την αποκατάσταση της ζημίας που, κατά τους ισχυρισμούς τους, υπέστησαν από την καταβολή σε αυτές μειωμένων αποδοχών για το χρονικό διάστημα από 1-8-2012 έως 30-6-2014 -κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 26, 87 παρ. 1 και 88 παρ. 2 του Συντάγματος, που επιτάσσουν την ιδιαίτερη μισθολογική μεταχείριση των δικαστικών λειτουργών, καθώς και των διατάξεων του άρθρου 20 παρ. 1 του Συντάγματος και 6 παρ. 1 της Ε.Σ.Δ.Α.-, άλλως ως διαφορά μεταξύ των αποδοχών που έλαβαν κατά το ανωτέρω διάστημα και αυτών που θα ελάμβαναν εάν δεν είχαν τεθεί σε ισχύ οι αντισυνταγματικές διατάξεις των περιπτώσεων 13 και 14 της υποπαραγράφου Γ1 της παραγράφου Γ του ν. 4093/2012. Επιπλέον ζητούν να αναγνωριστεί η υποχρέωση του εναγομένου να καταβάλει, νομιμοτόκως, σε καθεμία από τις ενάγουσες το ποσό των 1.500 ευρώ, ως χρηματική ικανοποίηση για την αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που, όπως επικαλούνται, υπέστησαν από την ίδια ως άνω αιτία. Προς απόδειξη των

ισχυρισμών τους προσκομίζουν αντίγραφα υπηρεσιακών βεβαιώσεων χρονικής περιόδου από 1-8-2012 έως 30-6-2014, από τις οποίες προκύπτει ότι το σύνολο της διαφοράς των (ακαθάριστων) αποδοχών που θα έπρεπε να λάβουν οι εναγουσες για το ως άνω χρονικό διάστημα ανέρχεται: για την πρώτη από αυτές σε 20.741,03 ευρώ και για τη δεύτερη σε 20.553,88 ευρώ.

14. Επειδή, όπως κρίθηκε με τη μνημονεύομενη στη δέκατη σκέψη της παρούσας υπ' αριθμ. 127/2016 απόφαση του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος, ναι μεν οι περικοπές των αποδοχών των δικαστικών λειτουργών έγιναν με βάση τις διατάξεις των ν. 4270/2014 και 4307/2014, όμως, με το άρθρο 86 παρ. 6 περ. στ' του τελευταίου νόμου προβλέφθηκε ότι οι διαφορές αποδοχών που προκύπτουν από τη διάταξη της περίπτωσης α', για το χρονικό διάστημα από 1-8-2012 έως και 30-6-2014, θα καταβληθούν μόνο κατά το ήμισυ, πράγμα που σημαίνει ότι οι διατάξεις του ν. 4093/2012, δεν καταργήθηκαν κατ' ουσίαν και κατ' αποτέλεσμα καθ' ολοκληρίαν, αλλά μόνο μερικώς και συνεπώς, έχουν εφαρμοστεί, εν προκειμένω, μερικώς.

Περαιτέρω, όπως δεσμευτικά κρίθηκε με την ίδια απόφαση, κατά τα διαλαμβανόμενα στη δέκατη σκέψη, και η διάταξη της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 181 του ν. 4270/2014, όπως αυτή τέθηκε με το άρθρο 86 παρ. 6 του ν. 4307/2014, καθώς και της περίπτωσης ζ' της ίδιας παραγράφου 1, όπως αναριθμήθηκε και αντικαταστάθηκε με το ίδιο ως άνω άρθρο 86 παρ. 6 του ν. 4307/2014, κατά το μέρος που αφορά τους δικαστικούς λειτουργούς, αντίκειται στις διατάξεις του άρθρου 26 του Συντάγματος και στις εξειδικεύουσες αυτές, ως προς τη δικαστική εξουσία, διατάξεις των άρθρων 87 παρ. 1 και 88 παρ. 2 του Συντάγματος, οι οποίες επιτάσσουν την ιδιαίτερη μισθολογική μεταχείριση των δικαστικών λειτουργών, καθώς και προς την αρχή του κράτους δικαίου και τα άρθρα 20 παρ. 1 και 95 παρ. 5 του Συντάγματος και το άρθρο 6 παρ. 1 της Ε.Σ.Δ.Α., από τα οποία, σε συνδυασμό με τα άρθρα 26 και 88 παρ. 2 του Συντάγματος, συνάγεται η υποχρέωση συμμόρφωσης των οργάνων της Πολιτείας προς τις δικαστικές αποφάσεις, μεταξύ των οποίων και προς τις αποφάσεις του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος, ώστε η παρεχόμενη δικαστική προστασία να είναι αποτελεσματική.

Επομένως, και οι ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 86 παρ. 6 και 7 του ν. 4307/2014, με τις οποίες τροποποιήθηκε το άρθρο 181 παρ. 1 του ν. 4270/2014, είναι μη εφαρμοστέες. Τούτων παρέπεται ότι εφαρμοστέες για τον προσδιορισμό των αποδοχών των εναγουσών είναι οι διατάξεις της ανωτέρω παρ. 1 του άρθρου 181 του ν. 4270/2014, όπως είχαν αρχικώς πριν τροποποιηθούν με το ν. 4307/2014. Συνακόλουθα, από τις προπεριγραφόμενες παράνομες πράξεις των οργάνων του εναγομένου, οι οποίες, όπως εκτέθηκε ανωτέρω, συνίστανται στη νομοθέτηση διατάξεων αντίθετων προς τους κανόνες υπερνομοθετικής ισχύος, οι ενάγοντες υπέστησαν ζημία, για την αποκατάσταση της οποίας το εναγόμενο τους

οφείλει αποζημίωση, αντίστοιχη με τις αποδοχές που κατά παράβαση των συνταγματικών διατάξεων αυτοί στερήθηκαν.

Μετά ταύτα, το Δικαστήριο, λαμβάνοντας ειδικότερα υπόψη τις προσκομισθείσες υπηρεσιακές βεβαιώσεις και το 8620/31-1-2018 έγγραφο του τμήματος Μισθοδοσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κρίνει ότι οι ενάγουσες δικαιούνται αποζημίωσης ποσού: 10.370,51 ευρώ (20.741,03 ευρώ ακαθάριστες αποδοχές - 10.370,52 ευρώ που έχει αναγνωριστεί ότι οφείλεται και καταβάλλεται τμηματικώς) και 10.276,24 ευρώ (20.553,88 ευρώ ακαθάριστες αποδοχές - 10.277,64 ευρώ που έχει αναγνωριστεί ότι οφείλεται και καταβάλλεται τμηματικώς). Αντιθέτως, η αγωγική αξίωση περί χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη, καθόσον η μη καταβολή της επίδικης διαφοράς αποδοχών οφείλεται στην ύπαρξη ειδικών μισθολογικών νόμων, που εισήγαγαν γενικές και απρόσωπες ρυθμίσεις για όλους ανεξαιρέτως τους δικαστικούς λειτουργούς και από την επίδικη παράνομη συμπεριφορά των οργάνων του εναγομένου ουδεμία επήλθε προσβολή στην προσωπικότητα των εναγουσών ούτε διαταράχθηκε η επαγγελματική και κοινωνική τους θέση.

15. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή η αγωγή, να υποχρεωθεί το εναγόμενο να καταβάλει, νομιμοτόκως με επιτόκιο 6%, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 21 του Κώδικα των νόμων περί δικών του Δημοσίου (κ.δ. της 26-6/10-7-1944) (βλ. Α.Ε.Δ. 25/2012, Σ.τ.Ε. 2179/2015, 2114/2014 Ολομ., 377/2014 Ολομ.) -από την επίδοση της πρώτης αγωγής σύμφωνα με τα εκτεθέντα στην τρίτη σκέψη (11-11-2015, βλ. την 2319/2015 έκθεση επίδοσης της δικαστικής επιμελήτριας του Πρωτοδικείου Αθηνών Ανθής Νικολοπούλου) έως την εξόφληση-, σε καθεμία από τις ενάγουσες το ποσό των 6.000 ευρώ και να αναγνωριστεί η υποχρέωσή του να καταβάλει, νομιμοτόκως ως άνω, στην πρώτη ενάγουσα το ποσό των 4.370,51 ευρώ και στη δεύτερη το ποσό των 4.276,24 ευρώ. Από τα ποσά αυτά πρέπει να αφαιρεθούν οι νόμιμες κρατήσεις κατά την εκτέλεση της απόφασης, σύμφωνα με τα εκτεθέντα στην δωδέκατη σκέψη της παρούσας απόφασης. Τέλος, πρέπει να συμψηφιστούν μεταξύ των διαδίκων τα δικαστικά έξοδα αυτών (άρθρο 275 παρ.1 του Κ.Δ.Δ.).

#### **ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ**

Δέχεται εν μέρει την αγωγή κατά τα λοιπά.

Υποχρεώνει το Ελληνικό Δημόσιο να καταβάλει, νομιμοτόκως με επιτόκιο 6% - από την επίδοση της πρώτης αγωγής (11-11-2015) έως την εξόφληση -, σε καθεμία από τις ενάγουσες το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ, με διενέργεια των νομίμων κρατήσεων κατά την εκτέλεση της απόφασης.

Αναγνωρίζει την υποχρέωσή του να καταβάλει, νομιμοτόκως ως άνω, στην πρώτη ενάγουσα το ποσό των τεσσάρων χιλιάδων τριακοσίων εβδομήντα ευρώ και πενήντα ενός λεπτών (4.370,51 ευρώ) και στη δεύτερη το ποσό των τεσσάρων χιλιάδων διακοσίων

εβδομήντα έξι ευρώ και είκοσι τεσσάρων λεπτών (4.276,24 ευρώ), αφού πρώτα διενεργηθούν οι νόμιμες κρατήσεις.

Συμψηφίζει μεταξύ των διαδίκων τα δικαστικά έξοδα αυτών.

Η απόφαση δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, στις 9 Νοεμβρίου 2018.

**Η ΔΙΚΑΣΤΗΣ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ**